

e-mentor

DWUMIESIĘCZNIK SZKOŁY GŁÓWNEJ HANDLOWEJ W WARSZAWIE
WSPÓŁWYDAWCA: FUNDACJA PROMOCJI I AKREDYTACJI KIERUNKÓW EKONOMICZNYCH

2015, nr 2 (59)

A. Sulich, *Oczekiwania płacowe studentów i absolwentów Politechniki Wrocławskiej wobec pierwszego pracodawcy*, „e-mentor” 2015, nr 2(59), s. 24–27, <http://dx.doi.org/10.15219/em59.1166>.

Oczekiwania płacowe studentów i absolwentów Politechniki Wrocławskiej wobec pierwszego pracodawcy

Adam Sulich

Celem niniejszego artykułu jest zaprezentowanie oczekiwań płacowych studentów i absolwentów Politechniki Wrocławskiej. Wiedza na temat satysfakcjonującego wynagrodzenia jest potrzebna zarówno pracodawcom, jak i przyszłym pracownikom. Młodzi ludzie chętnie podejmują aktywność zawodową już na studiach, jednak nie zawsze mają świadomość wartości posiadanych kwalifikacji.

Polska od 25 lat przechodzi proces nieustannej transformacji i zmian w zakresie gospodarki rynkowej, prawa i rynku pracy. Jednym z wciąż aktualnych problemów niedojrzałego polskiego rynku pracy jest brak transparentności wynagrodzeń, która jest standardem w innych krajach Unii Europejskiej. Określenie oczekiwań płacowych wobec pracodawcy to kluczowy element każdej rozmowy o pracę, tymczasem badania wykazują, że wyrażanie własnych oczekiwań finansowych i rozmowy o zarobkach najczęściej wywołują wśród respondentów negatywne emocje¹. Badani w przedziale wiekowym między 18. a 29. rokiem życia znacznie chętniej podejmują temat wynagrodzeń niż starsi². Znajomość poziomu wynagrodzeń może mieć wpływ na decyzję o aplikowaniu na dane stanowisko, zatem wiedza na temat oczekiwań płacowych jest cenna zarówno dla pracodawców, jak i pracowników, którzy podejmują zatrudnienie.

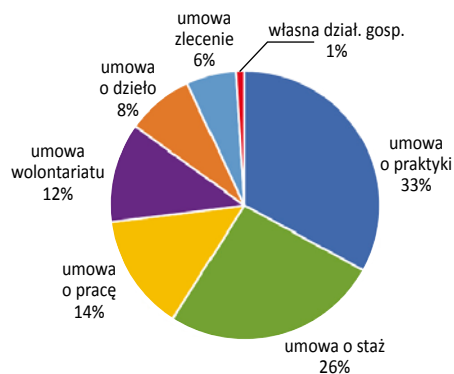
Kontekst badawczy

W pierwszym kwartale 2014 roku wolontariusze Biura Karier Politechniki Wrocławskiej zbadali oczekiwania płacowe studentów i absolwentów Politechniki Wrocławskiej (PWr). Badaniu ankietowemu towarzyszył wybór najlepszego pracodawcy³ oraz analiza oczekiwań pozapłacowych. Respondentów zaproszono do wzięcia w nim udziału za pośrednictwem strony internetowej Biura Karier PWr oraz uczelnianego serwisu poczty studenckiej.

W ankiecie udział wzięło 971 osób, z których 87 proc. stanowili studenci, natomiast 13 proc. absolwenci uczelni. Badani studenci to wysoko wykwalifikowani specjaliści, aktywni na rynku pracy. Najwięcej ankietowanych zadeklarowało, że formą ich zatrudnienia jest umowa o praktyki (33 proc. odpowiedzi) i umowa stażowa (26 proc., wykres 1). Najrzadsza okazała się własna działalność gospodarcza (1 procent). Badani swoją aktywnością zdają się potwierdzać opinię, że minęły już czasy, kiedy ukończenie uczelni wyższej gwarantowało zatrudnienie. Podstawową formą zatrudnienia wśród absolwentów uczelni jest umowa o pracę (73 proc. odpowiedzi). Pozostałe warunki zatrudnienia to: umowa o staż (12 proc.), umowa zlecenie (8 proc.), o dzieło (6 proc.) i własna działalność gospodarcza (1 procent). Ukończony jeden kierunek studiów to na pewno dobry fundament przyszłej kariery, ale wolontariat, staże, praktyki i inne działania mogą również przyczynić się do sukcesu na rynku pracy.

W sytuacji tzw. rynku pracownika, gdy popyt na wysoko wykwalifikowanych specjalistów przewyższa

Wykres 1. Formy zatrudnienia wśród badanych studentów

Źródło: opracowanie własne.

¹ CBOS, komunikat z badań BS 1/2014, Polacy o swoim szczęściu, pechu i zadowoleniu z życia, 2014, http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_001_14.PDF, [29.09.2014].

² M. Bąk, Rozmowy o zarobkach – pierwsze kroki w stronę kultury transparentności, „Personel Plus” 2014, nr 6(79), s. 69.

³ W badaniu zdefiniowano najlepszego pracodawcę jako oferującego najkorzystniejsze warunki zatrudnienia w pierwszej pracy. Respondenci sami wpisywali nazwę pracodawcy, a następnie uzasadniali swój wybór w odpowiedzi na pytanie otwarte.

Oczekiwania płacowe studentów i absolwentów Politechniki...

podaż, oczekiwania płacowe rosną. Dotyczy to szczególnie stale rozwijającego się sektora usług – outsourcingu procesów biznesowych (*Business Process Outsourcing*, BPO) oraz szeroko pojętego sektora IT. Badani, dzięki posiadanym kompetencjom i wysokim kwalifikacjom, zapewniają sobie względną stabilizację, ponieważ przynależą według badań do średniego wyższego lub do najwyższego segmentu rynku pracy⁴. Jednocześnie należy nadmienić, iż wiele badań podejmuje tematykę tzw. luki kompetencyjnej⁵ charakteryzującej osoby wkraczające na rynek pracy. Jest to sytuacja, w której absolwenci nie posiadają lub nie potrafią rozpoznać u siebie kwalifikacji poszukiwanych przez pracodawców⁶. Niedostosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy znajduje odzwierciedlenie w wygórowanych oczekiwaniach płacowych lub deprecjacji wartości wykonywanej pracy⁷. W przeprowadzonym badaniu zapytano ankietowanych o oczekiwane wynagrodzenie netto w pierwszej pracy po ukończeniu studiów.

Ze względu na aktywność respondentów (wykres 1) i postrzeganie przez nich różnych form zatrudnienia, pierwszą pracę zdefiniowano jako pierwszy stosunek pracy z umową na czas nieokreślony. Badani w subiektywnym odczuciu nie utożsamiają najczęściej zawieranych przez siebie umów o staże lub praktyki z umowami o pracę.

Oczekiwania finansowe w pierwszej pracy

Na podstawie wyników ankiety obliczono średnią kwotę netto (tabela 1), której oczekują badani w pierwszej pracy po ukończeniu studiów – jest to 2648 zł netto, czyli 3705 zł brutto. Przedział ufności ze względu na liczebność badanej grupy (971 osób) przy $\alpha = 5$ proc., wynosi (+/-) 4,36 proc. (115,45 złotych netto).

Najwyższe oczekiwania płacowe (tabela 1) zaprezentowali ankietowani z wydziału elektroniki (3294,36 zł netto) oraz wydziału informatyki i zarządzania (3035,94 zł netto). Najmniejsze oczekiwania wyrazili przedstawiciele wydziałów: mechanicznego (2599,46 zł netto) i chemicznego (2425,78 zł netto). Różnica między najwyższym a średnim oczekiwanym wynagrodzeniem netto wynosi ok. 646 złotych. Natomiast różnica między najwyższym (wydział elektroniki) a najniższym oczekiwanym wynagrodzeniem netto (wydział chemiczny) wynosi 868,58 zł (tabela 1).

Oczekiwana przez ankietowanych płaca netto to kwota dwukrotnie przewyższająca płacę minimalną, która od 1 stycznia 2015 r. wynosi 1286,16 zł netto (1750 zł brutto), a w 1. roku pracy 1400 zł brutto⁸. Minimalne wynagrodzenie w 2014 r. wynosiło 1680 zł brutto (1237,20 netto)⁹. W zestawieniu z innymi

Tabela 1. Średnie oczekiwane płace netto według wydziałów Politechniki Wrocławskiej

Liczba respondentów	Nazwa wydziału	Oczekiwane wynagrodzenie (netto)
25	Wydział Architektury	2369,73 zł
65	Wydział Budownictwa Lądowego i Wodnego	2356,06 zł
122	Wydział Chemiczny	2425,78 zł
201	Wydział Elektroniki	3294,36 zł
41	Wydział Elektryczny	2805,86 zł
19	Wydział Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii	2750,07 zł
44	Wydział Inżynierii Środowiska	2524,89 zł
132	Informatyki i Zarządzania	3035,94 zł
50	Wydział Mechaniczno-Energetyczny	2336,73 zł
188	Wydział Mechaniczny	2599,46 zł
69	Wydział Podstawowych Problemów Techniki	2575,76 zł
15	Wydział Elektroniki Mikrosystemów i Fotoniki	2700,00 zł
	Średnia	2647,89 zł

Źródło: opracowanie własne.

⁴ Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Segmentacja rynku pracy a odmienny kapitał społeczny, kulturowy i ekonomiczny mieszkańców Dolnego Śląska. Raport Końcowy*, Public Profits, Wrocław 2013, s. 7.

⁵ A. Pluta, G.P. Wójcik, *Ocena kompetencji organizacji pracy u osób wchodzących na rynek pracy*, „e-mentor” 2014, nr 3(55), s. 5–11, <http://dx.doi.org/10.15219/em55.1103>.

⁶ *Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów szkół wyższych wchodzących na rynek pracy, wyniki badania przeprowadzonego przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Amerykańską Izbę Handlu w Polsce oraz Ernst & Young*, Warszawa 2012, s. 13, http://firma.sgh.waw.pl/en/Documents/RKPK_raport_2012.pdf, [11.09.2014].

⁷ Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Segmentacja rynku pracy...*, dz.cyt., s. 133.

⁸ *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r.*, <http://dokumenty.rcl.gov.pl/DU/rok/2014/pozycja/1220>, [18.03.2015].

⁹ Zakład Ubezpieczeń Społecznych, *Aktualności*, 2014 <http://www.zus.pl/default.asp?p=1&id=24>, [18.03.2015].

badaniami¹⁰, dotyczącymi wynagrodzenia satysfakcjonującego młodych mieszkańców Dolnego Śląska (3602 zł netto)¹¹, oczekiwania studentów i absolwentów Politechniki Wrocławskiej są skromne – aż o 954 zł netto niższe.

W wielu publikacjach zwraca się uwagę na rosnące oczekiwania młodych Polaków wkraczających na rynek pracy w kwestii wynagrodzenia¹². Wzrost oczekiwań pracowników wynika z ekspansji międzynarodowych korporacji, a satysfakcjonujące wynagrodzenie rośnie średnio o 100 złotych rocznie¹³. Trudna sytuacja ekonomiczna na świecie nie wpływa negatywnie na oczekiwania finansowe studentów i absolwentów uczelni wyższych¹⁴. Badania przeprowadzone przez firmę Deloitte¹⁵ wykazały, że respondenci oczekują pensji w kwocie ok. 2798 zł netto (3920 zł brutto)¹⁶.

Badani reprezentujący kierunki związane z rozwojem nowych technologii (np. elektronicy, informatycy, programiści, automatycy itd.) wpisują się w trend popytu na wysoko wykwalifikowanych pracowników przy spadającej podaży¹⁷. Według raportu „Forbesa” od 2013 roku w innowacyjnych gałęziach gospodarki panuje tzw. rynek pracownika, który pozwala na formułowanie wysokich oczekiwań płacowych wobec pracodawcy. W opisywanym badaniu licznie wzięli udział reprezentanci wydziałów o wysokich oczekiwaniach płacowych, przez co w odniesieniu do całej uczelni podwyższyła się znacząco średnia oczekiwana płaca netto. Podobnych obserwacji dokonano w badaniach Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej oraz Deloitte.

Podsumowanie

Ankietowani studenci i absolwenci Politechniki Wrocławskiej oczekują w pierwszej pracy satysfakcjonującego wynagrodzenia, które według nich będzie adekwatne do poziomu ich wykształcenia, dlatego wydają się mieć duże oczekiwania płacowe. Jednocześnie młodzi ludzie nie zawsze potrafią określić wartość swoich kwalifikacji. Badani w pierwszej pracy po ukończeniu studiów oczekują 3705 zł brutto. Odniesienie oczekiwań finansowych badanych do warunków polskiego rynku pracy (wysokości płacy minimalnej brutto w pierwszym roku pracy) sugeruje, iż ankietowani oczekują za dużo w pierwszej

pracy. Aspiracje finansowe młodych ludzi są jednak w całym kraju podobne i z każdym rokiem rosną. Wzrost oczekiwań płacowych należy wiązać z rosnącymi potrzebami młodych ludzi, tj. subiektywnym poczuciem wzrostu kosztów utrzymania i potrzebą poprawy warunków życia. Rosnące aspiracje ekonomiczne mogą świadczyć o chęci (rozumianego bardzo szeroko) rozwoju, którym najczęściej argumentowano wybór najlepszego pracodawcy.

Dużą grupę wśród badanych stanowią poszukiwani na rynku pracy specjaliści, których charakteryzują wysokie oczekiwania płacowe (tabela 1). Absolwenci uczelni to wykwalifikowani pracownicy, którzy starają się zdobyć wymagane doświadczenie podczas praktyk i staży, a część z nich pracuje już w czasie studiów, zawierając umowy na czas nieokreślony.

Przeprowadzone badanie było jedną z pierwszych tego typu analiz na Politechnice Wrocławskiej i na Dolnym Śląsku. W marcu 2015 r. wolontariusze Biura Karier PWr rozpoczęli drugą edycję badania ankietowego studentów i absolwentów Politechniki Wrocławskiej. Aktualne badanie zakończy się 12 kwietnia 2015, a jego wyniki zostaną ogłoszone na gali *Mój Idealny Pracodawca* – 21 maja 2015 roku.

Bibliografia

Bąk M., *Rozmowy o zarobkach – pierwsze kroki w stronę kultury transparentności*, „Personel Plus” 2014, nr 6(79), s. 68–72.

Błaszczak A., *Młodzi chcą stabilnej pracy za 3,1 tys. zł brutto*, 2014, <http://www.ekonomia.rp.pl/arttykul/295866,1110609-Polscy-studenci-szukaja-w-pierwszej-pracy-stabilnosc-i-szacunku-i-3-1-tys--zl-pensji-.html>.

Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Analiza społeczno-ekonomiczna nowych miejsc pracy na terenie Wrocławia i Dolnego Śląska. Raport Końcowy*, Public Profits, Wrocław 2013.

Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Segmentacja rynku pracy a odmienny kapitał społeczny, kulturowy i ekonomiczny mieszkańców Dolnego Śląska. Raport Końcowy*, Public Profits, Wrocław 2013.

„Kompetencje i kwalifikacje poszukiwane przez pracodawców wśród absolwentów szkół wyższych wchodzących na rynek pracy. Wyniki badania przeprowadzonego przez Szkołę Główną Handlową w Warszawie, Amerykańską Izbę Handlu w Polsce oraz Ernst & Young, 2014, http://firma.sgh.waw.pl/en/Documents/RKPK_raport_2012.pdf.

¹⁰ Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Analiza społeczno-ekonomiczna nowych miejsc pracy na terenie Wrocławia i Dolnego Śląska. Raport Końcowy*, Public Profits, Wrocław 2013, s. 139–140.

¹¹ Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Segmentacja rynku pracy...*, dz.cyt., s.133.

¹² A. Błaszczak, *Młodzi chcą stabilnej pracy za 3,1 tys. zł brutto*, 2014, <http://www.ekonomia.rp.pl/arttykul/295866,1110609-Polscy-studenci-szukaja-w-pierwszej-pracy-stabilnosc-i-szacunku-i-3-1-tys--zl-pensji-.html>, [17.05.2014].

¹³ D. Pokrywka, *W Polsce spada liczba absolwentów informatyki*, 2014, http://rynekpracy.pl/arttykul.php/typ.1/kategoria_glowna.322/wpis.815, [26.09.2014].

¹⁴ A. Błaszczak, *Młodzi chcą stabilnej pracy...*, dz.cyt.

¹⁵ *Pierwsze kroki na rynku pracy. Międzynarodowe badanie studentów i absolwentów*, Deloitte, 2013, <http://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/human-capital/articles/pierwsze-kroki-na-ryнку-pracy.html>, [17.03.2015].

¹⁶ Deloitte przeprowadziło badanie w dziesięciu krajach Europy Środkowej w 2012 roku, kiedy średnia krajowa płaca brutto dla gospodarki narodowej Polski wynosiła 3521,67 złotych. Oczekiwane wynagrodzenie było wyższe o 400 złotych brutto w stosunku do średniej płacy w 2012 roku.

¹⁷ Centrum Monitoringu Społecznego i Kultury Obywatelskiej, *Segmentacja rynku pracy...*, dz.cyt., s. 133.

Oczekiwania płacowe studentów i absolwentów Politechniki...

Komunikat z badań BS 1/2014, Polacy o swoim szczęściu, pechu i zadowoleniu z życia, CBOS, Warszawa 2014, http://www.cbos.pl/SPISKOM.POL/2014/K_001_14.PDF.

Pierwsze kroki na rynku pracy. Międzynarodowe badanie studentów i absolwentów, 2013, <http://www2.deloitte.com/pl/pl/pages/human-capital/articles/pierwsze-kroki-na-ryнку-pracy.html>.

Pluta A., Wójcik G.P., Ocena kompetencji organizacji pracy u osób wchodzących na rynek pracy, „e-mentor” 2014, nr 3 (55), s. 5–11, <http://dx.doi.org/10.15219/em55.1103>.

Pokrywka D., W Polsce spada liczba absolwentów informatyki, 2014, http://rynekpracy.pl/artukul.php/typ.1/kategoria_glowna.322/wpis.815.

Salary expectations of students and graduates from the University of Technology towards their first employer

Students and graduates from universities undertake professional activity, but rarely are able to accurately assess the value of their qualifications. This paper presents expected net salary for first job among students and graduates from Wrocław University of Technology. Participants of the survey consider 2648 zloty net (per month) as satisfactory wage. A large group of respondents are in demand specialists in the labor market, which are characterized by high wage expectations. Financial expectations of university graduates are comparable and are growing every year. High aspirations for the salaries are justified by strong demand for skilled workers. Results of the survey can be important for students and graduates joining the labor market, and employers who want hire fresh alumni.

Autor jest doktorantem na Politechnice Wrocławskiej na Wydziale Informatyki i Zarządzania. Aktywnie działa jako wolontariusz Biura Karier, gdzie między innymi prowadzi swoje badania.

POLECAMY KONFERENCJE

METODY, FORMY I PROGRAMY KSZTAŁCENIA

- *Współczesne problemy ekonomiczne. Rozwój zrównoważony: od wymiaru regionalnego do globalnego*, 1 czerwca 2015 r., Wrocław, http://kpe.ue.wroc.pl/?page_id=456
- *Języki specjalistyczne w badaniach i praktyce: doświadczenia, horyzonty, wyzwania*, 19–20 czerwca 2015 r., Katowice, <http://www.ue.katowice.pl/media/wydarzenia/konferencje-naukowe/jezyki-specjalistyczne-w-badaniach-i-praktyce.html>

E-BIZNES

- I Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Agile-Commerce 2015*, 12–13 czerwca 2015 r., Łódź, <http://konferencja.agilecommerce.spoleczna.pl>
- *CSR beyond voluntariness. CSR Trends III. 3rd International Conference*, 15–16 czerwca 2015 r., Łódź, <http://www.csrtrends.eu>

E-LEARNING

- Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Edukacja 3.0. Myśl Twórczo – Działaj Innowacyjnie!*, 23–24 maja 2015 r., Trzcianka, <http://www.ahe.lodz.pl/konferencja/3426/ogolnopolska-konferencja-naukowa-edukacja-30-mysl-tworczo-dzialaj-innowacyjnie>
- *Edukacja a nowe technologie w kulturze, informacji i komunikacji*, 9–11 czerwca 2015 r., Toruń, <http://www.edukacja.torun.pl/XIIkonf/>
- *Edukacja w dobie nowych technologii – konferencja „Uniwersytet Wirtualny 2015”*, 24–25 czerwca 2015 r., Warszawa, <http://vu2015.come.uw.edu.pl>

ZARZĄDZANIE WIEDZĄ

- *Zarządzanie ryzykiem w biznesie – inteligentne narzędzia*, 14 maja 2015 r., Warszawa, www.uth.edu.pl/zarzadzanie-ryzykiem
- XI Międzynarodowa Konferencja Naukowa *Management 2015: Wiedza i doświadczenie w budowaniu sukcesu organizacji*, 8–9 czerwca 2015 r., Mościbrody, <http://www.management.uph.edu.pl/index.php?str=głowna.htm>
- *KM Conference 2015*, 24–27 czerwca 2015, Katowice, <http://iiakm.org/conference>